

Registratienummer:	RVO16.0086	Portefeuillehouder:	E.M. Krijns
Van afdeling:	Ruimte en Economie	Ter inzage gelegde stukken / bijlagen:	
Behandelend ambtenaar:	Henny Kaag-van der Boon		
Telefoonnummer:	(0223) 67 8805		
E-mail adres:	h.kaag@denhelder.nl		
Onderwerp:	Versterken financiële positie Port of Den Helder NV		

Gevraagd besluit:

Op grond van artikelen 160 lid 2 en 169 lid 4 Gemeentewet, in samenhang met artikel 7, van de Financiële verordening gemeente Den Helder het college te berichten dat de raad geen bedenkingen heeft tegen het voorgenomen besluit van het college van B&W om:

1. Een bedrag van € 7 miljoen in de vorm van aandelenkapitaal aan PoDH beschikbaar te stellen;
2. De bestaande gemeentelijke garantstelling ten behoeve van de BNG te verlengen tot 2033 conform de voorwaarden van de nieuw af te sluiten lening met de BNG
3. De mogelijkheid tot het toetreden van een tweede aandeelhouder te onderzoeken

Of

Op grond van artikelen 160 lid 2 en 169 lid 4 Gemeentewet in samenhang met artikel 7, van de Financiële verordening gemeente Den Helder het college te berichten dat de raad de volgende wensen en/of bedenkingen aan het college ter overweging mee geeft.

Publiekssamenvatting

De haven van Den Helder is een belangrijke economische motor voor de Kop van Noord-Holland. De haven is de grootste logistieke "uitvalsbasis" voor de offshore in het zuidelijk deel van de Noordzee. Als leverancier van onderhoud en logistiek op het Nederlandse continentaal plateau heeft de haven een positie van nationaal belang verworven. Er zijn sinds de oprichting van Port of Den Helder (PoDH) belangrijke stappen gezet in het creëren van meer ruimte voor de markt op twee strategische en logistiek met elkaar verbonden locaties van het havengebied. In de zeehaven betreft dit de voorbereidingen op het overnemen en ontwikkelen van de Rijkswaterstaat-locatie. En in het achterland met de oplevering van Kooypunt 3a en de ontwikkeling van Kooyhaven.

De financiële verwachtingen van PoDH na 2016 zijn voorzichtig positief. Met een toevoeging van € 7 mln op het aandelenkapitaal wordt haar financiële positie verstevigd en is een ontwikkeling van beheerhaven naar ontwikkelhaven mogelijk. Van deze € 7 mln is € 4 mln bestemd om het onderhoud van o.a. het Zeedoksluiscomplex, de van Kinsbergenbrug en de Oostoeverbrug structureel mogelijk te maken en € 3 mln om de solvabiliteit te verbeteren, en daardoor de financiering van projecten mogelijk te maken die leiden tot meer werkgelegenheid in de haven. Om de verdere ontwikkeling en inbreiding van de haven van Den Helder daadwerkelijk gestalte te geven is meer kapitaal nodig. Daartoe wordt de mogelijkheid van toetreding van een tweede aandeelhouder onderzocht.

Inleiding

Port of Den Helder (PoDH) is in januari 2016 gestart met een traject om de financieringsopgave voor de komende jaren concreet in beeld te brengen. Uitgangspunt hierbij zijn de statutaire beheer- en ontwikkeltaak. Het garanderen van de veiligheid en het aantrekken van meer bedrijvigheid staan hierbij centraal. Tegelijkertijd is een geactualiseerd haven onderhoudsprogramma opgesteld. Hieruit is gebleken dat de onderhoudskosten de komende jaren relatief zwaar drukken op de exploitatie van PoDH, vooral voor de Zeedoksluis, de van Kinsbergenbrug en de Oostoeverbrug.

Het huidige eigen vermogen en aandelenkapitaal vormen een te smalle basis voor het financieel management van de haven waardoor:

- in de komende jaren een liquiditeitsprobleem ontstaat, als gevolg van uit te voeren onderhoud aan openbare bruggen en sluisen;
- de omvangrijke opgave van de PoDH om de haven verder te ontwikkelen niet mogelijk is, omdat de huidige lage solvabiliteit nadelige consequenties heeft voor het aantrekken van vreemd vermogen dat nodig is voor de verdere ontwikkeling van de haven

Het doel van dit raadsvoorstel is de liquiditeit en solvabiliteit van PoDH te verbeteren waardoor zij haar taken slagvaardig kan uitvoeren, nieuwe bedrijvigheid kan aantrekken en structureel positieve resultaten kan realiseren.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Wanneer PoDH haar beheertaak kan uitvoeren en verder kan werken aan de ontwikkeling van de haven draagt dit bij aan de gemeentelijke ambitie om meer werkgelegenheid naar de stad te halen. De haven van Den Helder en de daaraan verbonden bedrijven, onderwijsinstellingen en onderzoeksorganisaties zetten het vliegwiel daartoe gezamenlijk in werking.

Kader

Nota "De verhouding tussen de aandeelhouder (B&W) en de gemeenteraad", raad 9 juli 2012
Havenovereenkomst en inbrengovereenkomst (raad 3 december 2012, raadsbesluit RB12.0215)
Nota "Gemeentelijke garanties en geldleningen (2014)
Oprichtingsakte en statuten van de Vennootschap (2012) Port of Den Helder.

Argumenten

Op 1 januari 2013 is vanuit de gemeentelijke organisatie het verzelfstandigde havenbedrijf NV Port of Den Helder opgericht en is er vanuit de verzelfstandigde functie gestart met het beheer en ontwikkeling van de haven. In de eerste twee jaren hebben de ontvlechting, oriëntatie en herschikking van de bedrijfsvoering veel tijd gevegd. Tegelijkertijd zijn er nieuwe projecten in uitvoering en in ontwikkeling. Een voorbeeld van een project in uitvoering is Kooyhaven (het verwerven en ontwikkelen van nieuw bedrijventerrein). Een voorbeeld van een project dat op termijn in ontwikkeling zou kunnen worden genomen is RWS+.

In de aandeelhoudersvergadering van PoDH wordt vinger aan de pols gehouden omtrent de actuele financiële situatie. Via de jaarrekeningen van PoDH en onze eigen tussenrapportages wordt u hieromtrent geïnformeerd. Drie jaar na de oprichting van PoDH moeten we vaststellen dat het destijds geschetste perspectief niet meer aansluit bij de werkelijkheid van dit moment. De tijd en de ontwikkelingen in de markt – waaronder daling van de olieprijs met gevolgen voor de offshore-industrie – maken dat de daarin opgenomen cijfers niet meer de actuele basis vormen voor financiële analyses over de staat van de haven.

Bij de verzelfstandiging is er € 46.000.- aan eigen vermogen ingebracht in de haven. Tegelijkertijd heeft de haven een lening van € 15,2 mln. met gemeentegarantie aangetrokken. De solvabiliteit kwam onder 4% te liggen. Mede daardoor is het tot nu toe niet mogelijk om zelfstandig vreemd vermogen aan te trekken. Daarvoor is over het algemeen een solvabiliteitsratio in de bandbreedte 30-50% nodig, mede afhankelijk van andere factoren zoals de cashflow-projecties. Een vergelijking met andere havens wijst uit dat deze in de havensector relatief hoog zijn, soms boven 50%. Amsterdam, Rotterdam en IJmuiden zitten zelfs boven 40%. De gemeente moet in het geval van garantstelling voor leningen beheersmaatregelen treffen die effect op het weerstandsvermogen van de gemeente hebben. De gemeente neemt dit mee in haar risicoparagraaf.

We hebben het meerjarenperspectief op de liquiditeit en de solvabiliteit van PoDH opnieuw geanalyseerd. De huidige activiteiten van de haven, alsmede de activiteiten uit de projecten Kooypunt en Kooyhaven vormen daarin de basis. Er is rekening mee gehouden dat PoDH met ingang van 1 januari 2017 vennootschapsbelasting betaalt en geen dividend uitkeert. Conclusie kan zijn dat PoDH dan nauwelijks winst maakt in de komende jaren. Tegelijkertijd wordt het liquiditeitsprobleem het komend jaar prangend, omdat er in de huidige infrastructuur moet worden geïnvesteerd. De solvabiliteit stijgt licht, met name doordat er op schulden wordt afgelost. Het liquiditeitsprobleem hangt samen met in de komende jaren benodigde onderhoud aan onder andere het Zeedoksluiscomplex, de van Kinsbergenbrug en de Oostoeverbrug. Deze opgave kost € 4 mln.

De ondersteuning van de transitie van een beheerhaven naar een ontwikkelhaven vergt € 3 mln. De prognoses wijzen uit dat dit bedrag, gecombineerd met een eigen vermogen-injectie van een nieuwe aandeelhouder, de ontwikkeling van projecten met deels bancaire financiering mogelijk maakt. De inzet van de gemeente is ook noodzakelijk om een goede uitgangspositie te krijgen in de verkenning van de mogelijkheid van een nieuwe aandeelhouder die eraan wil bijdragen de ontwikkelambitie van de haven waar te maken.

Met een vergroting van het aandelenkapitaal met totaal € 7 mln wordt het liquiditeitstekort verholpen. Hoewel de winstgevendheid nauwelijks wordt beïnvloed, verbetert de financiële positie van PoDH. De komende 15 jaar zal de rekening courant limiet volgens de ramingen niet worden overschreden. De liquiditeitspositie verbetert ook omdat één van de leningen bij de BNG wordt verlengd, in plaats van dat deze ineens moet worden afgelost.

Het is voor een evenwichtige liquiditeitspositie bij de PoDH ook van belang om kritisch te kijken naar de huidige leningen. De bij de BNG afgesloten geldlening ad ca € 15 miljoen (een 10 jarige lening tot 2023) moet met 10 jaar worden verlengd waardoor de te ontstane liquiditeitsproblemen door de aflossing ineens in 2023 worden voorkomen. Dit betekent wel dat de gemeente een besluit moet nemen over de huidige gemeentelijke garantstelling die immers tot 2023 loopt.

Gelijktijdig met dit raadsvoorstel hebben wij u onze tussenrapportage Port of Den Helder (eerste helft 2016) toegestuurd (RI16.0112). Tevens hebben wij met RI16.0115 de jaarrekening van Port of Den Helder ter inzage gelegd. Deze stukken geven nadere onderbouwing van het in dit raadsvoorstel geschetste beeld.

Port of Den Helder heeft u uitgenodigd voor een bezoek aan de haven op 5 oktober. De visie op onderhoud en ontwikkeling zal dan vanuit het perspectief van Port of Den Helder worden toegelicht.

Maatschappelijk draagvlak

Het voorstel leent zich niet voor het houden van een referendum op basis van de Referendumverordening gemeente Den Helder 2012 omdat het geen concreet voorgenomen besluit van de raad betreft, maar een wensen en bedenkingenprocedure.

Duurzaamheid

Dit voorstel stelt PoDH in staat om duurzaam te ondernemen (synoniem voor maatschappelijk verantwoord ondernemen). De onderneming richt zich op het evenwichtig toevoegen van waarde aan *people, planet en profit* en legt daarover op een actieve en transparante manier verantwoording af.

Dit voorstel brengt PoDH in een financiële positie die kansen biedt om in te spelen op de markt van onderhoud en logistiek in Offshore Wind. Na 2023 worden de voor Den Helder geografisch gunstig gelegen windparken verder weg op zee voorzien, bijvoorbeeld binnen het aangewezen gebied "IJmuiden ver". In voorbereiding hierop zal PoDH zich actief een positie moeten verwerven in deze toekomstige markt. Den Helder kan hiermee ondersteunend zijn aan de duurzaamheidsdoelstellingen van het kabinet.

Financiële consequenties

De uitbreiding van het bestaande aandeelhouderschap van de gemeente Den Helder in de PoDH met € 7 miljoen heeft geen financiële consequenties voor de exploitatiebegroting van de gemeente. De transactie vindt plaats op balansniveau door uitbreiding van de deelneming PoDH met een bedrag van € 7 miljoen onder de post "financiële vaste activa" en wordt bekostigd uit de aanwezige liquide middelen. Deze middelen, die de gemeente aanhoudt bij het rijk in het kader van het z.g. "schatkistbankieren", zijn ruim voldoende om de storting van € 7 miljoen in aandelen aan PoDH te kunnen voldoen. Over de in de schatkist aangehouden middelen wordt door het rijk geen rente vergoed waardoor de gemeente geen nadeel heeft door het mislopen van rente van uitgezette gelden. Wel stijgt het risico voor de gemeente door deel te nemen in het aandelenkapitaal van PoDH en het verlengen van de gemeentegarantie op de leningen die uitstaan bij de BNG. Wanneer een tweede aandeelhouder toetreedt, wordt dit risico weer enigszins verkleind.

Communicatie

De afgelopen maanden hebben wij intensief overleg gevoerd met Port of Den Helder over de koers. Parallel heeft er een ambtelijke analyse plaatsgevonden van de financiële positie, waarvan de resultaten zijn weergegeven in de tussenrapportage alsmede in de jaarrekening opgenomen informatie. Dit raadsvoorstel is al door middel van een presentatie in de raadscommissie Bestuur en Middelen van 7 september 2016 in een breder perspectief gezet. De directie van Port of Den Helder is voornemens de raad uit te nodigen om voor de behandeling van dit raadsbesluit de haven te bezoeken en daarmee de raadsleden in de gelegenheid te stellen zich te laten informeren over de werkwijze van PoDH en de visie van de directie op het voorliggende raadsvoorstel.

Gelijktijdig met dit raadsvoorstel hebben wij ook onze eerste halfjaarrapportage 2016 Port of Den Helder voor agendering in de raadscommissie Bestuur en Middelen aangeboden, alsmede een raadsvoorstel dat het afsluiten van het dossier Multimetaal beoogt.

In de geplande presentatie over duurzame energie zullen we nog verder informeren omtrent de ontwikkelingen rond Wind op Zee.

Realisatie

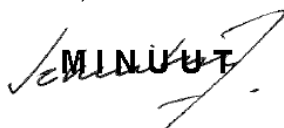
Wij betrekken uw wensen en bedenkingen uiteraard in onze besluitvorming.

De komende maanden zullen gesprekken worden gevoerd met een beoogde nieuwe aandeelhouder over de mogelijkheden van deelneming. Wij verwachten u hierover in het eerste kwartaal van 2017 nader te kunnen informeren.

Den Helder, 27 september 2016.

Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

burgemeester
Koen Schuiling

secretaris
Robert Reus

